

سخت رویی آنها

دکتر مهدی زارع بهرام آبادی* - دکتر عبدالله سفیع آبادی**

مقدمه و هدف

هدف از پژوهش حاضر عبارت بود از مقایسه فرسودگی شغلی دو گروه از رانندگان شرکت اتوبوسرانی و شرکت تاکسیرانی شهر تهران و تعیین رابطه فرسودگی شغلی آنها با حمایت اجتماعی و سخت رویی

روش و ابزار

روش پژوهش حاضر یک روش پس رویدادی بود. جامعه پژوهش عبارت بود از کلیه رانندگان فعال اتوبوسهای دولتی شرکت واحد اتوبوسرانی و رانندگان فعال تاکسی های شرکت تاکسیرانی که در خطوط ثابت و معینی که در شهر تهران در سال ۸۲ توسط شرکتهای اتوبوسرانی و تاکسیرانی مشخص شده بود به امر جابجایی مسافر مشغول بودند. ۱۲۰ نفر از رانندگان خطوط تاکسیرانی و اتوبوسرانی (۶۰ راننده تاکسی و ۶۰ راننده اتوبوس) به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای و به عنوان اعضا نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسشنامه فرسودگی شغلی ملس و جکسن (MBI) (1982) برای سنجش فرسودگی شغلی، پرسشنامه سنجش دیدگاههای شخصی کوباسا (1976) برای سنجش سخت رویی و از پرسشنامه حمایت اجتماعی و کس همکاران (1986) برای سنجش حمایت اجتماعی رانندگان استفاده شد. روایی و پایایی هر یک از ابزارهای فوق توسط پژوهشگر داخلی مورد تایید قرار گرفته است. داده های حاصل از ابزارهای فوق با استفاده از آزمون آماری 1 برای گروههای مستقل و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

یافته ها

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده های پژوهش بیانگر آن بود که بین میزان احساس مسخ شخصیت و احساس موفقیت فردی پایین در دو گروه از رانندگان تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که رانندگان شرکت اتوبوسرانی از احساس مسخ شخصیت و احساس فردی پایین تری نسبت به رانندگان تاکسیرانی برخوردار بودند. همچنین نتایج حاصل از محاسبه ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش بیانگر آن بود که بین هر یک از متغیرهای حمایت اجتماعی و سخت رویی با احساس تحلیل عاطفی، مسخ شخصیت و احساس موفقیت فردی پایین به عنوان مولفه های فرسودگی شغلی همبستگی معناداری و معکوسی وجود دارد. بین حمایت اجتماعی و سخت رویی نیز همبستگی مستقیم و معناداری مشاهده شد.

بحث و نتیجه گیری

از نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها میتوان چنین دریافت که رانندگان خطوط اتوبوسرانی از نشانگان فرسودگی شغلی بیشتری در مقایسه با رانندگان خطوط تاکسیرانی برخوردارند. در تبیین چنین یافته هایی میتوان به وضعیت و شرایط کاری نامناسب (مثل حقوق پایین، عدم تعلق وسیله نقلیه و...) و ارتباط با تعداد بیشتر مسافر در مقایسه با رانندگان خطوط تاکسیرانی اشاره کرد. همچنین سایر نتایج بیانگر آن است که خصوصیات شخصیتی همچون سخت رویی و عوامل محیطی همچون حمایت اجتماعی از جمله عوامل تاثیر گذار بر فرسودگی شغلی است. نتایج مذکور با یافته های مدی و کوباسا (1994) داکوته و همکاران (1994) بویل (1991) و بهنی (1379) مطابقت داشت.

- Burnich, M. (2002). A longitudinal study of burnout: The relative importance of demands and experiences. *Journal of Work and Stress*, 16(1-17)
- Cherniss, C. (1997). Long term consequences of burnout. *Organizational Behavior*, 3
- Depew, C. I., Gordon, M. & Yoder, J. H. (1999). The relationship of burnout, stress, and hardiness. *Journal of Burncare Rehabilitation*.
- Maslach, C. and Leiter, P. (1997). *The truth about burnout*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.